

Sa razvojem tržišta električne energije u Albaniji, otkriva se neuspeh strategije izgradnje malih hidroelektrana, koje su postale rak rana za budućnost turizma u Albaniji i teškoća na putu liberalizacije tržišta električne energije.

Sekretarijat Energetske zajednice izrazio je zabrinutost zbog sporog otvaranja tržišta u Albaniji, koje je prema zakonu iz 2005. godine, zaboravljenom u fioci, trebalo biti pokrenuto u januaru ove godine. Albanija, međutim, nije pripremljena za ovo tržište, jer je svojom razvojnom politikom ugrozila budućnost slobodnog energetskeg tržišta.

Jedan od problema i dalje predstavljaju male hidroelektrane kao razvojna strategija koju je postavio premijer Beriša, a koja se održava po inerciji, u vidu brojki koje kreiraju statistiku o ekonomskom rastu.

Glavni problem liberalizacije tržišta predstavlja činjenica da svaki veliki potrošač mora imati mogućnost da kupi električnu energiju od drugog snabdevača, pored OSHEE. To podrazumeva da u Albaniji postoje operatori koji mogu da snabdevaju velike potrošače povezane na 35 kV. Istina je da na tržištu postoji jedan ili dva takva snabdevača, ali njihove cene su visoke i niko nema interes da kupuje od njih.

S druge strane, OSHEE od ove godine ima obavezu da pokriva svoje gubitke, a ne gubitke KESH kao svog državnog snabdevača. To podrazumeva da je OSHEE operator na konkurentnom tržištu, na kome se cene slobodno formiraju, ali da ima obavezu kupuje električnu energiju od svih malih hidroelektrana u zemlji, izgrađenim posle 2008. godine, po fiksnoj ceni.

Dakle, s jedne strane stoji zahtev da tržište bude slobodno i konkurentno, a s druge strane, kompanija OSHEE ima obavezu da kupuje električnu energiju od malih proizvođača po fiksnoj ceni, i da za druge primenjuje tržišna pravila.

Onda glavno pitanje ostaje, ako postoji liberalizovano tržište energije, i struja se kupuje i prodaje po tržišnoj ceni, zašto uništiti lagunu Valbone, skraparske kanjone, kanjone Nivice, dolinu Zagori, reku Mezhgoran i druge planinske reke Albanije, ako se proizvodi energija koja se mora subvencionisati? Ako se kupuje električna energija po subvencionisanoj ceni, zašto ulagati u u turističku industriju u zemlji, uništavajući nekoliko preostalih planinskih tokova koji se nadaju planinskom turizmu u Albaniji?

Hidroelektrane na planinskim rekama proizvode uglavnom zimi, kada ima padavina i kada Albanija nema dodatne energetske potrebe. Investicije se realizuju po logici koja štiti zatvoreno tržište energije i protivreči liberalizaciji.

Liberalizacija energetskeg tržišta, kao jedan od uslova za pregovore sa EU, ima dodatne probleme koji se tiču nedostatka tržišnih alternativa za uvoz i izvoz, i problema na relaciji KESH - OSHEE, ali sva ova pitanja otkrivaju razornu snagu strategije malih hidroelektrana,

Albanija: Male hidroelektrane, prepreka za slobodno tržište električne energije

koje su kamen oko vrata, ne samo za turističku industriju, već i za slobodnog tržište energije u Albaniji.